

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت اقتصاد

پروتوكول

ششمین جلسه کمیسیون مشترک بین الحكومتی همکاری های مشترک
اقتصادی، تجاری، اجتماعی و تکنیکی میان جمهوری اسلامی افغانستان و

جمهوری تاجیکستان

سال 1396

پروتوكل ششمین جلسه کمیسیون مشترک بین الحكومتی همکاری های اقتصادی تجاری، اجتماعی و تکنیکی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری تاجیکستان

جلسه ششم کمیسیون مشترک بین الحكومتی همکاری های اقتصادی، اجتماعی و تکنیکی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری تاجیکستان که بعد از این (کمیسیون) نامیده می شود به تاریخ 4-5 جوزا 1396 مطابق 25-26 ماه می سال 2017 در شهر کابل برگزار گردید.

ریاست هیئت جانب افغانستان را جلالتمآب عبدالستار (مراد) وزیر اقتصاد جمهوری اسلامی افغانستان، و ریاست هیئت جانب تاجیکستان را جلالتمآب خدایار زاده خدایار ذوقی بیک-وزیر نقلیات جمهوری تاجیکستان به عهده داشتند. ترکیب اعضای هیئت هر دو جانب که منبعد (جانبین) نامید می شوند ضمیمه (1 و 2) ملاحظه می گردد.

نشست های رسمی جانبین و گروه های کاری کمیسیون در فضای همديگر پذيری، درگ متقابل و دوستنه که بيانگر سنت های مشترک روابط برادرانه و صميمانه هردو كشور می باشد برگزار گردید. ضمن بررسی مسائل و راه های توسعه و گسترش روابط اقتصادی و تجارتی در جلسات کارشناسان بر اساس مزیت های متقابل حقوقی برابر در بخش های زيرين به موافقه رسيدند.

همکاری های اقتصادی و تجارتی میان دوکشور

طرفين تنظيم فعالities های اقتصادي، تجارتی و سرمایه گذاری را محور همگرایی و همکاریها دانسته و جهت تحکیم هر چه بیشتر روابط متقابل سودمند اقتصادی و تجارتی میان دو کشور در بخش خصوصی با جلب تاجران توانمند توصیه می نمایند

طرفين به منظور انکشاف همکاری ها در عرصه تجارت ذیلاً به موافقه رسیدند:

1. طرفين به منظور حمایت همه جانبه از سرمایه گذاران داخلی در هر دو کشور تسهیلات لازم را فراهم می نمایند و روند تطبیق برنامه های دولت را سرعت می بخشدند.
2. طرفين پيگيري مسئله از بين بردن مانع های تحويل ترانزيتی محصولات وارداتی و صادراتی دو طرف را سريع الوقت شمرده در راستای کاهش دادن مانع هنگام عبور ترانزيت بین المللی ضروری میدانند.
3. طرفين در برگزاری کنفرانس ها و سمینار های آموزش استناد معیاري حقوقی مربوط به تجارت خارجي کشور ها و همچين برنامه های آموزشی همکاری می نمایند.
4. طرفين ايجاد سهولت های گمرکی را برای ترانزيت و صادرات مواد اوليه مورد نياز (گندم و آرد) در هر دو کشور ضروري ارزیابی نمودند.

۷۱

5. طرفین زمینه پیگیری و رفع مشکلات موجوددر قسمت واردات، صادرات، ترانزیت اموال و محصولات، سرمایه گذاری و رشد تجارت میان مرزی را فراهم می نمایند و اشتراک نمایند گان هر دو جانب را برای بررسی و قبول نمودن قرار های مشترک منفعت آور و تطبیق به موقع آن ها مهمن ارزیابی نمودند.
6. طرفین به برگذاری نمایشگاه اموال تولیدی جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری تاجیکستان و بر عکس و همچنین کنفرانس های توصل تجاری بین اتاق های تجارت و صنایع هردو کشور توافق نمودند. همچنان شرایط را برای اشتراک تاجران در نمایشگاه های هر دو کشور فراهم می نمایند.
7. طرفین برای سفر های هیئت تجاری هر دو کشور جهت جلب سرمایه گذاری و گسترش تجارت توافق نمودند.
8. جمهوری تاجیکستان علاقه مند است که انواع گوناگون تولیدات داخلی (تکنالوژی برق چراغ کم مصرف ناقل های آلومینیم ، نمک آش کود های مخصوص کمیابی سیخ گول آهن گادر) به جانب افغانستان عرضه نماید و زمینه بهتر و بیشتر برای واردات کالای های تولید افغانستان به تاجیکستان فراهم نماید.

در عرصه ستندردايزشن (معيارى سازى)

9. در عرصه ستندرد طرفین موافقت نمودند که همکاری های ادارات ستندرد هر دو کشور در بخش های ستندردادسازی ، سرتیفیکت ، مترولوژی و تایید مطابقت و سایر موارد موافقه شده در تفاهمنامه که بین جانبین به امضاء رسیده است را و سعیت بخشنند.

همکاری در عرصه های انرژی، ذخایر آب و نفت گاز

باتائید مذاکرات دوجانبه که قبلاصورت گرفته است، کمیسیون، مهم بودن ادامه مکالمه فعال مربوط به همکاری در عرصه انرژی را با در نظرداشت موقعیت جغرافیایی و امکانات ترانزیت هردو کشور ذکر نمودند. در این رابطه به منظور تحکیم و توسعه همکاری های متقابلا سودمند، طرفین موارد اساسی همکاری ها را در عرصه انرژی معین نمودند. از جمله:

1. بررسی موضوع افزایش حجم انتقال نیروی برق از جمهوری تاجیکستان به جمهوری اسلامی افغانستان.
2. تامین برق دائمی ولایات سرحدی جمهوری اسلامی افغانستان از جانب جمهوری تاجیکستان.
3. بررسی موضوع هماهنگسازی (سنکرونایزشن) سیستم انرژی جمهوری تاجیکستان با جمهوری اسلامی افغانستان.
4. تبادل تجربه و دانش های فنی، به خصوص در عرصه انرژی قابل تجدید و تحقیقات علمی و تحقیکی ، همچنان استفاده از امکانات مؤسسه های علمی تاجیکستان برای آماده نمودن متخصصین در ساحة انرژی.

همکاری در عرصه‌ی آب

1. طرفین جهت تقویت عملی سازی موافقتنامه میان حکومت جمهوری تاجکستان و حکومت جمهوری اسلامی افغانستان در رابطه به همکاری در عرصه‌های انکشاف و اداره منابع آب در دریا‌های پنج و آمو به ایجاد کمیسیون مشترک موافق نمودند و تصمیم گرفتند که موضوع تأسیس آنرا با حکومت‌های خود تا برگزاری جلسه نوبتی کمیسیون مشترک بین الحكومتی تاجکستان و افغانستان ارائه نمایند.
2. طرفین موافق نمودند که در بخش تحکیم سواحل دریا‌های پنج – آمو همکاری نموده و از خراب شدن سواحل راست و چپ دریا‌های مذکور جلوگیری نمایند. جانب تاجکستان توافق نمود تا متخصصین جانب افغانستان را در بخش آموزش روش‌های تحکیماتی بخاطر جلوگیر از تخریبات سواحل کمک نماید. طرفین توافق نمودند تا قبل از هرگونه تحکیمات طرف مقابل را آگاه سازند.
3. جانب افغانستان جهت راه اندازی همکاریها در عرصه تجربه آموزی در مراکز هایدرومترولوژی که در مرکز مشترک آبی دریاهای پنج و آمو در قلمرو افغانستان نصب گردیده است، ابراز علاقه مندی می نماید.
4. طرفین جهت تقویت همکاریها در بخش هایدرولوژی، از جمله تبادله اطلاعات و معلومات هایدرومترولوژی، جلب مبلغ‌های گرانتی (مبلغ‌های مساعدتی) برای خریداری و نصب تجهیزات استیشن هایدرومترولوژی هر دو جانب به مرز‌های مشترک آبی به موافقه رسیدند.
5. طرفین برای معرفی گروه کاری تحقیکی جانب تاجکستان به جانب افغانستان در مورد ا اندازه گیری‌های مشترک، جمع آوری معلومات آماری و ارقام هایدرولوژی مربوط به استیشن های نصب گردیده شده طبق موافقتنامه‌های قبلی‌الی شش ماه بعد از برگزاری ششمین نشست موافقه نمودند.
6. طرفین جهت پیشگویی و هشدار دهی در رابطه به سیلاب‌ها، تبادل اطلاعات و امار تاریخی هایدرومترولوژی از دریای پنج – آمو توافق نمودند.
7. طرفین توافق نمودند تا یادداشت تفاهم را در مورد مبادله اطلاعات و همکاری دوجانبه در ساحه محیط زیست در حوزه دریای آمو و پنج بین خدمات ملی حفاظت کشور تاجکستان و اداره محیط زیست افغانستان به امضا رسانند.
8. جانب افغانستان نگرانی خود را در مورد خطرات احتمالی شکست قول سریز در بالا دست دریای پنج در خاک تاجیکستان ابراز نموده و جهت مصوّنیت، خواهان ارقام و معلومات تحقیکی در مورد قول مذکور از جانب کشور تاجیکستان به کشور افغانستان گردید و طرف تاجیکستان تعهد نمود تا ارقام و معلومات مذکور را به اختیار جانب افغانستان قرار دهد.
9. طرفین به توسعه همکاریها در عرصه حالات اضطراری، از جمله تحلیل منابع خطرزای یبرون مرزی داخل هردو کشور و آموزش اهالی که در معرض خطر سیلاب قرار دارند با جلب سرمایه‌های گرانتی (مبلغ‌های

مساعدتی) برای مجهز نمودن تجهیزات آگاه کننده قبلی مناطق خطر زا با شرکای رشد اکشاف توافق نمودند.

10. طرف تاجیکستان در جهت مبادله معلومات تخصصی، آماری، آموزش مردم و آماده نمودن نجات دهنگان و رساندن کمک های فوری به اهالی ضرر دیده از افات طبیعی جهت بستن تفاهem نامه ابراز علاقمندی می نماید.

همکاری در عرصه منRALی، نفت و گاز (پترولیم)

1. طرفین تفاهem نمودند که جهت تطبیق طرح احداث لوله گاز طبیعی میان جمهوری تاجیکستان و جمهوری اسلامی افغانستان در موقع مناسب مذاکره نمایند جانب تاجیکستان تعهد نمود که جهت رشد همکاریها، جانب افغانستان را دریخش منRALی و هایدرو کربونی طور علمی و تخصصی کمک نماید.

2. طرفین بر سرمایه گذاری های مشترک در بخش های سروی و اکشاف نفت و گاز تعهد نمودند وهم جانب جمهوری تاجیکستان به ادامه همکاری های شان در اکشاف منابع طبیعی جمهوری اسلامی افغانستان ابراز آماده گی نمود.

3. طرفین جهت جلب سرمایه گذاران، به منظور بهره برداری، استخراج و کارکرد پالایش گاه های نفت خام و برگزاری نمایشگاه های مشترک تاکید نمودند.

4. طرفین موافقه نمودند که جمهوری اسلامی افغانستان برای شرکت های سرمایه گذار تاجیک جهت اکشاف منابع معنی (منRALی) شرایط مناسب سرمایه گذاری را فراهم نمایند.

5. طرفین جهت تبادل تجارب مربوط به کارکرد نفت با تکنالوژی های معاصر، آموزش فنی و مسلکی، صنعت پتروشیمی جمهوری تاجیکستان برای کارمندان وزارت معادن پترولیم جمهوری اسلامی افغانستان به موافقه رسیدند.

6. وزارت معادن و پترولیم جمهوری اسلامی افغانستان خواهان فراهم شدن برنامه های آموزشی تخصصی و حرفوی جهت آموزش کارمندان مسلکی خویش از جانب جمهوری تاجیکستان میباشد.

همکاری در عرصه صنعت

1. طرفین جهت احداث کار خانه خشت، شیشه ساختمانی، قالین بافی و سایر عرصه های تولیدی را در مناطق آزاد اقتصادی دنفره جهت تشویق سکتور خصوصی ابراز علاقه مندی نمودند.

همکاری در عرصه ترانسپورت

وسایط نقلیه راه آهن

1. طرفین بر بررسی و تکمیل ساختمان مسیر خط آهن تاجیکستان - افغانستان - ترکمنستان (کلخوز آباد - پنج پایان - شیرخان بندر - کندز - مزار شریف - شبرغان - اندخوی الی آقینه) تعهد نمودند.

2. بررسی احداث راه آهن بشکینت (تاجیکستان) کلدار-جیرتان و در این خصوص تفاہنمامه که تحت بررسی طرفین قرار دارد در اسرع وقت ممکنه نهایی گردد. همچنان جانب تاجیکستان پیشنهاد نمود که مسیر متذکره الى اسلام پنجه و کلفت تمدید گردد که در زمینه جانب افغانستان اظهار داشت که موضوع را مورد ارزیابی قرار خواهد داد.
3. جانب افغانستان ضمن ابراز قدردانی از مساعدت دولتی کشور دوست و برادر جمهوری تاجیکستان در تربیه و آموزش مسلکی ۳۰ نفر از کارمندان اداره خط آهن افغانستان تقاضا نمود برای ۱۰۰ نفر کارمند دیگر در مراحل بعدی دوره های آموزشی فنی و تخصصی میان مدت در کشور جمهوری تاجیکستان دایر نماید. جانب تاجیکستان در زمینه موافقه خویش را ابراز نمود.

وسایط نقلیه زمینی

1. تاسیس کمیسیون دائم عمل کننده از حساب نماینده گان هردو کشور وابسته به حل مسائل و سایطه نقلیه ترانزیتی.
2. گسترش تبادل رخصتنامه ها برای حمل و نقل بین المللی اتوموبیلی طبق تجربه معاصر.
3. تامین معیارهای مقرر گردیده ای وزن و اندازه های وسایط نقلیه موتر از جانب انتقال دهنده گان جانبین.
4. به منظور رشد تجارت و حمل نقل بین المللی، در بندهای کاکل (فرخار) و آی خانم (تخار) توسط وسایط نقلیه ابی و لوله یی در چوکات برابر حقوقی (پریت) فعالیت انتقال اموال و محصولات نفتی به توسعه داده شود.

همکاری در عرصه گمرک

1. طرفین از تبادل اطلاعات الکترونیک به منظور تطبیق پروتوكول تحقیکی در مورد تبادل الکترونی معلومات گمرگی و موافقتنامه دو جانبی در مورد کمک به همیگر در فعالیت هایی گمرکی که قبل این خدمات گمرکی مربوط به حکومت جمهوری تاجیکستان و ریاست گمرکی جمهوری اسلامی افغانستان به امضاء رسیده است، جانبداری نمودند.

7. همکاری در عرصه زراعت (کشاورزی)

1. طرفین برهمکاری های دوجانبه در مورد کنترول و نظارت از امراض نباتی و حیوانی و مبارزه مشترک و همزمان علیه ملخ های بالدار و سایر حشرات مضره در مناطق سرحدی دوکشور تعهد نمودند.
2. طرفین بر همکاری ها در ساحه زراعت منجمله باغداری (باغات بادام کوهی و انگور) و فراهم آوری تخم های اصلاح شده بذری توافق نمودند.
3. طرفین بر همکاری های تحقیکی و علمی در ساحه مالداری مخصوصاً در عرصه و تزری و پرورش زنبور عسل توافق نمودند.

4. طرفین بر همکاری تخصصی و فنی مشترک در عرصه میکانیزه شدن زراعت و تکنالوژی جدید در مورد استفاده موثر از زمین و آب جهت بلند بردن حاصلات زراعتی تعهد نمودند.

5. طرفین برهمکاری در عرصه های آموزش متخصصین زراعت، تبادل نتایج تحقیقاتی و تجارب علمی و تدویر برنامه های اموزشی فنی و مسلکی تعهد نمودند.

6. طرفین توافق نمودند تا در عرصه زراعت، تفاہمنامه همکاری را میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری تاجیکستان به امضاء برسانند. جانب افغانستان متن تفاہمنامه را تهیه و پیشنهاد می نماید.

همکاری در عرصه فرهنگ

1. تحکیم همکاری ها در برگزار نمودن نشست ها و همایش های علمی در موضوع حفظ میراث های فرهنگی و تاریخی و صنعت دستی

2. گسترش بخشیدن رابطه ها در سمت های کتابداری و باستانشناسی و آثارخانه شناسی (موزیم) به منظور آشنایی بیشتر مشترکات فرهنگ و تاریخی بین جانب ها

3. گسترش روابط فرهنگی در قسمت موسیقی کلاسیک و تبادل گروه های هنری تیاتری

4. گسترش روابط جهت اشتراک نمایندگان کشورها در مراسم های فرهنگی بین المللی به خصوص جشن نوروز در قلمرو هر دو کشور

5. گسترش بیشتر تحقیقات در بخش زبان و ادبیات بخصوص زبان های محلی

همکاری در عرصه توریزم

در عرصه تورزم جانب ها موافقه نمودند:

1. توسعه همکاری ها با مقامات مربوطه و شرکت های سیاحی هر دو کشور دوست

2. تشخیص خط السیر های توریستی

در بخش امور جوانان و ورزش

1. جانب ها امضای موافقتنامه بین حکومت جمهوری تاجیکستان و جمهوری اسلامی افغانستان در مورد ورزش و جوانان را موافق مقصد می شمارند.

همکاری در ساحه معارف و علم

در عرصه معارف جانبین در موارد ذیل به موافقه رسیدند:

1. تبادل اطلاعات عاید به تجربه، اداره و تشکیل در قسمت رشد ساحه معارف و علم

2. توسعه تحقیقات علمی مشترک

3. توسعه اشتراک استادان و دانشجویان در کنفرانس‌ها، سمپوزیم‌ها و همایش‌های منطقی و بین‌المللی علمی

4. تبادل برنامه‌های اناوتسیونی (خلاق) و تحقیقات علمی معاصر

5. توسعه همکاری بین موسسات تحصیلات عالی فنی هر دو کشور

6. جانب تاجیکستان آمادگی خویش را با تخفیف مناسب در پرداخت حق تحصیل در قرارداد تحصیلی برای محصلان افغان ابراز می‌نماید.

همکاری در عرصه حفظ الصحه و حفظ اجتماعی اهالی

جانبین به منظور گسترش همکاری‌ها در موارد ذیل به موافقه رسیدند:

1. همکاری موسسه‌های تعلیمی طبی جمهوری تاجیکستان و جمهوری اسلامی افغانستان در مورد آماده نمودن متخصصین بخش‌های گوناگون علم طب، بخصوص در بخش طب دندان

2. اشتراک در همایش‌ها، سمینار‌های دیگر مراسم در عرصه صحت و حفظ اجتماعی اهالی جانبین؛

3. گسترش همکاری در قسمت ثبت و مبادله مواد دارویی و محصولات و تجهیزات طبی

4. تبادل اطلاعاتی در مورد حالت اپیدمیولوژی بیماری تبلرزو، لیشمانیاز، مخو(جذام) و دیگر بیماری‌های سرایت کننده در هر دو کشور بخصوص در نواحی هم مرز تاجیکستان افغانستان

5. جمهوری تاجیکستان ابراز آمادگی می‌نماید تا در امر تشخیص و طبابت شهروندان افغان خصوصاً منطقه های مرزی جمهوری اسلامی افغانستان و انتقال مواد دارویی و تجهیزات طبی در موسم زمستان و حالات اضطراری از طریق قلمرو خود مساعد سازد.

6. به منظور گسترش بیشتر روابط در بخش صحت هر دو جانب موافقه کردند تا توافقنامه طبی را تهیه و امضاء نمایند.

همکاری در عرصه بیمه

جانب‌ها به خاطر توسعه بیشتر فعالیت در مورد بیمه برای شهروندان دو کشور به مسائل ذیل موافقه نمودند:

2. طرفین بیمه مسئولیت شهروندی صاحبان وسایط نقلیه هنگام حمل و نقل بین‌المللی و اظهار شهادتنامه های بیمه‌وی تشویق می‌نمایند.

3. طرفین تلاش می‌نمایند تا مکانیزم تلافی متقابل جبران ضرر به بیمه شوندگان را از روی سند بیمه تشکیل دهند

در عرصه زمینه معیاری حقوقی

1. هماهنگسازی جانبین در رابطه به امضای موافقنامه تجاری ترانزیتی تاجیکستان-افغانستان-پاکستان.

2. جلب سرمایه گذاران افغانستان جهت سرمایه گذاری طرح استحصالی در مناطق آزاد اقتصادی تاجیکستان قبل از همه مرکز آزاد اقتصادی "پنج" و "اشکاشم" (بادر نظرداشت ضرورت توسعه صادرات مال‌های صنعتی آمده به قلمرو افغانستان، پاکستان و دیگر کشور‌های منطقه)؛
3. سرعت بخشیدن به روند تطبیق تفاهمنامه در مورد احداث لوله گاز از افغانستان به تاجیکستان (ادامه تصمیم‌های قبلی)
4. جانب افغانستان متعهد به تامین امنیت خطوط انتقال نیروی برق از تاجیکستان به افغانستان در ساحه افغانستان می‌باشد.

همکاری در عرصه مخابرات

- طرفین همکاریها را در عرصه مخابرات بیشتر تقویت و توسعه بخشیده در موارد زیر به موافقه رسیدند:
1. پیگیری امضای تفاهمنامه همکاری مخابراتی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری تاجیکستان
  2. ارتقای ظرفیت ارتباطات مخابراتی بین دوکشور و جلب ترانزیت مخابراتی کشور‌های منطقه از طریق شبکه فایبر نوری (آپتیکی-نخی)
  3. بهبود و توسعه هر چی بیشتر خدمات پستی بین دو کشور
  4. عرصه خدمات انترنتی به قیمت مناسب بطور ترانزیت مسقیم به جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری تاجیکستان
  5. اقدامات ضروری در قسمت کترول و جلوگیری از پخش امواج (سگنان‌های) مخابراتی در ساحت مرزی دو کشور
  6. همکاری در رابطه به ترانزیت و ترافیک مخابرات به کشور سومی
  7. همکاری و تقویه هماهنگی، شرکت‌های مخابراتی "افغان تیلیکام" و "تاجیک تیلیکوم"

در رابطه به برگزاری جلسه هفتم کمیسیون

جانبین موافقه نمودند، که جلسه هفتم کمیسیون سال 2018 در شهر دوشنبه برگزار گردد. تاریخ برگزاری جلسه از طریق راه‌ها دیپلماتی معین خواهد شد.

این پروتوكل در شهر کابل به تاریخ 5 جوزا 1396 مطابق 26 می سال 2017 در دو نسخه به زبانهای تاجیکی و دری، که اعتبار یکسان دارند به امضاء رسید.

از جانب حکومت جمهوری اسلامی افغانستان
خدایارزاده خدایار ذوقی بیک
وزیر نقلیات

از جانب حکومت جمهوری اسلامی افغانستان

عبدالستار مراد

وزیر اقتصاد